

Organizații internaționale și naționale în domeniul transportului auto internațional

1. Definiții

Transport rutier- reprezintă orice operațiune de transport care se realizează cu vehicule rutiere, pentru deplasarea persoanelor, mărfurilor, chiar dacă vehiculul rutier este pe o anumită porțiune a drumului transportat la rîndul său pe/de un alt mijloc de transport.

Operațiuni de transport rutier sunt considerate activitățile conexe transporturilor rutiere.

Operator de transport rutier- reprezintă orice persoană fizică sau juridică ce deține în proprietate sau are închiriate vehicule rutiere și care efectuează transporturi rutiere interne și/sau internaționale direct sau prin intermediar, ori prin asociere cu alte persoane fizice sau juridice.

Operatorii de transport pot efectua transporturi rutiere publice și/sau în interes propriu.

Transport rutier public se efectuează pe bază de contract, contra plată, de către operatori de transport rutier, care dețin în proprietate sau cu chirie vehicule rutiere, indiferent de capacitatea de transport a acestora.

Transport rutier în interes propriu este efectuat fără încasarea vreunui tarif sau a echivalentului în natură ori în servicii al acestuia și se realizează în principiu în următoarele condiții:

- a) *folosește vehicule deținute în proprietate sau sub orice titlu;*
- b) *este o activitate accesorie sau auxiliară a celorlalte activități ale operatorului de transport;*
- c) *mărfurile sau bunurile sunt proprietatea operatorului sau au fost vîndute, cumpărate sau închiriate, ori au fost produse, extrase, prelucrate de către acesta, scopul fiind acela de a numai le deplasa, transportul fiind spre sau de la operatorul de transport, pentru satisfacerea necesităților proprii;*
- d) *persoanele transportate sunt angajații operatorului de transport sau membrii de familie a acestuia, scopul transportului fiind pentru deplasarea în interes familial, social sau de binefacere;*

Autovehicul- vehicul care se deplasează pe drum prin propulsie proprie, cu excepția vehiculelor care circulă pe șine și a mopadelor.

Remorcă- vehicul rutier care nu dispune de sistem propriu de propulsie și care este destinat să fie tractat de autovehicul.

Activitatea conexă transportului rutier- activitatea care se desfășoară în legătură cu activitatea de transport rutier și face parte din acesta.

Transport rutier internațional- operațiunea de transport în cursul căreia un vehicul rutier se deplasează pe teritoriul a cel puțin două țări

Vehicul rutier- sistem mecanic care circulă pe drum cu sau fără mijloace proprii de propulsare și care se utilizează pentru transportul de persoane, mărfuri, bunuri ori pentru

efectuarea de servicii sau lucrări, cu excepția vehiculelor cu tracțiune animală și cele împinse sau trase cu mîna.

2. Organizații internaționale și naționale în domeniul transportului auto internațional

Problemele dezvoltării transportului internațional, ale perfecționării mijloacelor de transport, înlăturării obstacolelor din traficul de mărfuri și de persoane sunt în atenția diferitor organizații internaționale și naționale.

- a) Uniunea internațională a transportului rutier (IRU)
- b) Federația Internațională a Automobilului (FIA)
- c) Federația Internațională a Asociațiilor de Expediții de transport auto (FIATA)
- d) Asociația internațională a transportatorilor auto din Moldova (AITA)
- e) Agenția Națională Transport Auto

Obiectivul de bază al acestor organizații *este elaborarea actelor normative*, ce reglementează organizarea și efectuarea traficului de mărfuri și persoane prin intermediul transportului auto. Toate documentele elaborate în vigoare se pot reduce la următoarele:

- 1) Cerințe față de mijloacele de transport admise în traficul auto internațional.
- 2) Regulile, organizarea și securitatea circulației rutiere.
- 3) Cerințele față de șoferii mijloacelor de transport din traficul internațional și organizarea muncii lor.
- 4) Condițiile efectuării traficului auto internațional, drepturile, obligațiile și responsabilitățile participanților la trafic.
- 5) Regulile controlului vamal și de frontieră în traficul auto internațional.
- 6) Impozitarea traficului auto internațional și a mijloacelor de transport ce îl efectuează.
- 7) Asigurarea răspunderii civile a posesorilor mijloacelor de transport pentru daunele cauzate.

Cu participarea activă și ajutorul substanțial al organizațiilor internaționale neguvernamentale Comitetului pentru Transportul Intern (CTI) al Comisiei Economice Europene (CEE) a ONU a elaborat o serie de convenții, acorduri, recomandări și norme pentru asigurarea traficului auto internațional în Europa.

Cele mai importante sunt următoarele:

- 1) Convenția privind circulația rutieră (1949, 1968)
- 2) Convenția privind semnele convenționale și semnalele (1968)
- 3) Acordul european privind automagistralele internaționale (1975)
- 4) Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele **CMR** (1956)
- 5) Convenția referitoare la contractul pentru transportul auto internațional de pasageri și bagaje **ASOR** (1978)
- 6) Convenția vamală referitoare la transportul auto internațional de mărfuri cu aplicarea carnetului **TIR** (1959, 1979)

- 7) Acordul european privind transportul rutier al încărcăturilor periculoase **ADR** (1957)
- 8) Acordul european privind munca echipajelor vehiculelor, care efectuează transporturi internaționale rutiere **AETR** (1970)

2.1 Agenția Națională Transport Auto

Agenția Națională Transport Auto a fost fondată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1188 din 21 octombrie 2008, este autoritatea administrativă centrală care elaborează și promovează politica statului în domeniul transporturilor, se subordonează Guvernului și are sediul în municipiul Chișinău.

Agenția Națională Transport Auto este o instituție publică cu statut de persoană juridică, dispune de bilanț autonom, cont trezorerial, stampilă cu Stema de Stat.

Agenția Națională Transport Auto are următoarele atribuții:

1. Implementează prevederile și cerințele acordurilor internaționale și convențiilor în domeniul transportului auto la care Republica Moldova a aderat, a actelor legislative și normative naționale ce reglementează activitatea transportului auto de mărfuri și călători;
2. Monitorizarea procesului de comandare, primire, eliberare și perfectare a autorizațiilor multilaterale CEMT (conferința Europeană a Minștrilor de Transport), utilizate de agenții economici autohtoni și elaborarea dărilor de seamă pentru prezentarea acestora către Secretariatul CEMT;
3. Monitorizarea procesului de editare, efectuare a schimbului de autorizații internaționale unitare cu țările străine în conformitate cu acordurile bilaterale și eliberarea acestora agenților transportatori din Republica Moldova;
4. eliberarea permiselor de activitate pe rutele regulate de călători agenților transportatori licențiați;
5. Eliberarea carnetelor INTERBUS și carnetelor foaie de parcurs (CFP) pentru țările străine care nu au aderat la Acordul INTERBUS;
6. Monitorizarea îndeplinirii de către transportatorii străini pe teritoriul Republicii Moldova și a transportatorilor autohtoni care efectuează transporturi internaționale, a condițiilor acordurilor internaționale AETR (Acordul european privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi internaționale pe șosele) și INTERBUS (Acordul privind transportul internațional ocazional de călători cu autocaul);
7. Comandarea, eliberarea și monitorizarea utilizării cartelelor pentru tahografele digitale;
8. Monitorizarea respectării de către agenții transportatori a prevederilor și cerințelor acordurilor internaționale ADR (Acordul european referitor la traficul rutier internațional de mărfuri periculoase) și ATR (Acordul cu privire la transporturile internaționale de produse alimentare perisabile și cu privire la mijloacele de transport speciale destinate acestor transporturi), Regulamentului transportului mărfurilor periculoase pe teritoriul Republicii Moldova;
9. Participarea la comisiile de atestare a experților ADR, stațiilor de control tehnic, conducătorilor auto, managerilor;

10. Eliberarea certificatelor e conformitate CEMT în baza rapoartelor de verificare eliberate de către stațiile de testare;
11. Eliberarea certificatelor de agreare ADR, certificatelor pentru condițiile controlului tehnic și certificatelor de corespundere a remorcilor și semiremorcilor cerințelor tehnice pentru camion „, sigur „;

2.2 Uniunea internațională a transportului rutier (IRU)

Uniunea internațională a transportului rutier (IRU) este unica organizație internațională neguvernamentală care se ocupă cu problemele organizării și dezvoltării transportului auto internațional de mărfuri și pasageri. Uniunea internațională a transportului rutier (IRU) a fost creată în anul 1943 în Geneva la inițiativa asociațiilor rutiere de transport din Belgia, Danemarca, Franța, Anglia, Norvegia, Țările de Jos, Suedia și Elveția.

Uniunea internațională a transportului rutier (IRU) desfășoară următoarele activități:

1. Examinarea și participarea la soluționarea tuturor problemelor ce țin direct sau indirect de transportul auto;
2. Unificarea și simplificarea ordinii și regulilor referitoare la transportul auto, la formalitățile vamale, la contractele pentru transport, la securitatea circulației;
3. Împotrivirea față de toate măsurile care pun în pericol atitudinea egală față de orice tip de transport sau sînt surse de discriminare pentru transportul auto;
4. Coordonarea și susținerea organizațiilor naționale care au drept scop dezvoltarea transportului auto internațional;
5. Reprezentarea intereselor membrilor săi și ale transportatorilor auto integral în organele de stat și în toate organizațiile obștești, private, naționale și internaționale, activitatea cărora direct sau indirect este legată de autotransport;

2.3 Federația Internațională a Automobilului (FIA)

Federația Internațională a Automobilului (FIA) este o organizație mondială necomercială, care reunește cluburile, asociațiile și federațiile naționale de automobile. FIA a fost fondată în 1904 și are statut consultativ în ONU.

Obiectivul principal al FIA este dezvoltarea integrației între membrii săi prin:

1. asigurarea unificării traficului automobilistic și respectarea intereselor morale și materiale ale automobilistilor din toate țările;
 2. dezvoltarea traficului auto internațional, a securității turismului și contribuția la ocrotirea mediului ambiant;
 3. dezvoltarea sportului auto, promulgarea și respectarea regulilor comune privind organizarea și derularea competițiilor automobilistice;
 4. încurajarea introducerii și extinderii facilităților și serviciilor prestate membrilor FIA.
 5. exercitarea puterii juridice în rezolvarea oricăror litigii apărute între membrii ei, în relații cu unul din membrii săi, activitatea căruia contravine obligațiilor fixate în Statut și Regulament;
- a) Cluburile, Asociațiile și Federațiile activitatea cărora se concentrează asupra transportului auto;

2.4 Federația Internațională a Organizațiilor de Expediții (FIATA)

Federația Internațională a Organizațiilor de Expediții (FIATA) a fost fondată în Viena / Austria la 31 mai 1926. FIATA, o organizație non – guvernamentală, reprezintă astăzi o industrie care acoperă aproximativ 400000 de firme de expediții și logistică, la care lucrează aproximativ 8 – 10 mln. De oameni din 150 de țări.

FIATA are statut consultativ pe lângă Consiliul Economic și Social (ECOSOC) al ONU, este recunoscut ca reprezentant al industriei de transport de marfă și expediere de către multe alte organizații neguvernamentale, autorități guvernamentale, privat, organizațiilor internaționale în domeniul transporturilor, cum ar fi: Camera Internațională de comerț (ICC), Asociația Internațională de Transport Aerian (IATA), Uniunea Internațională a Căilor Ferate UIO), Uniunea Internațională A Transportatorilor Rutieri (IRU), Organizația Internațională a Vamelor (OMV), Organizația Internațională a Comerțului (OMC), etc.

2.5 Asociația de autotransport internațional din Moldova (AITA)

- asigură transportatorii auto cu documente necesare:
 - a) CMR – scrisori de trăsură internaționale;
 - b) Carnet TIR – pentru transportul de mărfuri;
- eliberează „ Certificatul de agreere a unui vehicul rutier pentru transportul mărfurilor sub sigilii vamale”;
- asigură procurarea și instalarea tahografelor;
- efectuează asigurarea răspunderii civile „ Cartea Verde ”;
- organizează instruirea șoferilor și managerilor în domeniul transportului auto internațional;
- perfectează documentele pentru obținerea vizelor;
- informează transportatorii privind traficul auto internațional;

ÎNTREBĂRI PENTRU AUTOEVALUARE

1. Ce reprezintă un transport rutier internațional?

Răspuns corect: O operațiune în cursul căreia un vehicul se deplasează pe teritoriul a cel puțin două țări.

2. Care vehicule sunt excluse din definiția autovehiculului conform textului?

Răspuns corect: Vehiculele care circulă pe șine și mopede.

3. Pe ce bază se efectuează transportul rutier public?

Răspuns corect: Pe bază de contract, contra plată.

4. Ce categorie de vehicule este exclusă din definiția generală a vehiculului rutier?

Răspuns corect: Vehiculele cu tracțiune animală și cele împinse sau trase cu mâna.

5. Ce reprezintă „AITA” conform organizațiilor enumerate în text?

Răspuns corect: Asociația internațională a transportatorilor auto din Moldova.

6. Ce organism a elaborat seria de convenții și acorduri cu ajutorul organizațiilor neguvernamentale?

Răspuns corect: Comitetul pentru Transportul Intern (CTI) al Comisiei Economice Europene (CEE) a ONU.

7. În ce an a fost adoptată Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele (CMR)?

Răspuns corect: 1956

8. Prin ce act a fost fondată Agenția Națională Transport Auto?

Răspuns corect: Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1188 din 21 octombrie 2008.

9. Cui se subordonează direct Agenția Națională Transport Auto și unde are sediul?

Răspuns corect: Se subordonează Guvernului și are sediul în municipiul Chișinău.

10. Ce atribuție are Agenția Națională Transport Auto în raport cu tahografele digitale?

Răspuns corect: Comandarea, eliberarea și monitorizarea utilizării cartelelor pentru tahografele digitale.

11. Care dintre următoarele documente a fost adoptat în anul 1970?

Răspuns corect: Acordul european privind munca echipajelor vehiculelor, care efectuează transporturi internaționale rutiere AETR

12. Ce acronim poartă Convenția vamală referitoare la transportul auto internațional de mărfuri (adoptată în 1959 și 1979)?

Răspuns corect: TIR

13. Ce documente eliberează Agenția pentru țările străine care NU au aderat la Acordul INTERBUS?

Răspuns corect: Carnete INTERBUS și carnete foaie de parcurs (CFP)

14. Cărui organism prezintă Agenția dările de seamă privind utilizarea autorizațiilor multilaterale CEMT?

Răspuns corect: Secretariatului CEMT

15. În ce an și în ce oraș a fost creată Uniunea internațională a transportului rutier (IRU)?

Răspuns corect: În anul 1943, la Geneva.

16. Față de ce fel de măsuri se împotrivește IRU în cadrul activității sale?

Răspuns corect: Față de măsurile care pun în pericol atitudinea egală față de orice tip de transport sau sunt surse de discriminare pentru transportul auto.

17. În baza căror documente eliberează Agenția certificatele de conformitate CEMT?

Răspuns corect: În baza rapoartelor de verificare eliberate de către stațiile de testare

18. În ce an a fost fondată FIA și ce statut are în cadrul ONU?

Răspuns corect: Fondată în 1904, având statut consultativ.

19. În ce domeniu exercită FIA puterea juridică conform obiectivelor sale?

Răspuns corect: În rezolvarea oricăror litigii apărute între membrii ei sau în relație cu un membru a cărui activitate contravine Statutului și Regulamentului.

20. Pe lângă ce organism al ONU are FIATA statut consultativ?

Răspuns corect: Pe lângă Consiliul Economic și Social (ECOSOC)
21. Care dintre următoarele documente pentru transportul de mărfuri este asigurat de către AITA conform textului?

Răspuns corect: Carnetul TIR